

ข่าวสาร

ความปลอดภัยด้านเคมีวัตถุ

Newsletter on Chemical Safety

ปีที่ 8 ฉบับที่ 2

กันยายน 2545

หูลาม ? กับสารproto

แสงโฉม เกิดคล้าย วทม.

กองระบบวิทยา กระทรวงสาธารณสุข

! เมื่อไม่นานมานี้หลายท่านคงได้ยินข่าว การปนเปื้อนสารprotoในหูลามที่เชื่อกันว่าเป็นอาหารสุดยอดของนักบริโภคนิยม และกลุ่มผู้มีฐานะดีทั้งหลาย จากการเผยแพร่ข่าวดังกล่าวคงพอทำให้บรรดานักบริโภคหูลาม เกิดอาการหวัดหนึ่งถึงอันตรายที่จะเกิดขึ้นกับตัวเองอยู่บ้าง โดยเฉพาะกลุ่มผู้ทำการค้า ก็เกรงว่ายอดหูลามจะลดน้อยลง จนเกิดข้อโต้แย้งว่า ในหูลามมีสารprotoเจือปนอยู่จริงหรือไม่

จากข้อมูลโครงการรณรงค์อนุรักษ์ระดับโลก (WildAid) ได้เก็บตัวอย่างหูลามที่มีขายในห้องตลาดของประเทศไทยส่งตรวจที่สถาบันวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เพื่อวิเคราะห์หารดับสารproto ซึ่งพบว่า ร้อยละ 70 ของหูลามที่นำมาตรวจ มีปริมาณสารprotoเกินค่ามาตรฐานความปลอดภัยถึง 42 เท่า (มาตรฐานที่กำหนดในอาหารทะเล 0.5 มิลลิกรัม/กิโลกรัม) และนอกเหนือนั้นเมื่อการเก็บตัวอย่างส่งตรวจที่กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ พบว่ามีค่าระหว่าง 0.1-0.2 มิลลิกรัม/กิโลกรัม ถึงแม้ว่าข้อมูลดังๆ ที่ปรากฏยังไม่มีข้อสรุปที่แนชัดถึงปริมาณการปนเปื้อน และการเกิดอันตรายต่อสุขภาพผู้บริโภคได้ แต่อย่างน้อยก็เป็น

ข้อมูลสำคัญที่ได้รับให้เห็นถึงสถานการณ์แนวโน้มความเสี่ยงต่อการได้รับสารprotoจากการบริโภคอาหาร ซึ่งหากผู้ที่เกี่ยวข้องได้ตระหนักรแล้วให้ความสนใจในการนำข้อมูลดังกล่าวมาใช้ประโยชน์เพื่อวางแผนเฝ้าระวัง และควบคุมผลกระทบต่อสุขภาพที่จะเกิดกับผู้บริโภคในอนาคตได้ ซึ่งไม่เฉพาะแต่ผู้บริโภคหูลามเท่านั้น แต่ควรมีการเฝ้าระวังผลกระทบจากการได้รับสารproto ที่ปนเปื้อนในอาหารหรือสิ่งแวดล้อมอื่นๆ ด้วย

เมื่อกล่าวถึง “พิษสารproto” หลายคนอาจจะไม่ได้ให้ความสนใจเท่าที่ควร เนื่องจากไม่ค่อยมีข่าวคราวของการได้รับพิษprotoมากไปให้เห็นเท่าไรนัก และการรายงานผู้ป่วยในบ้านเรามีค่อนข้างน้อย แต่จริงๆ แล้วอันตรายที่เกิดจากพิษสารprotoมีความรุนแรงไม่น้อยไปกว่าสารโลหะหนักด้วยอื่นๆ ดังตัวอย่างความร้ายแรงของพิษสารprotoที่ได้รับไปทั่วโลก “โรคมินามาตะ” (Minamata disease) ที่เมืองมินามาตะ

สาระในฉบับ

หูลาม ? กับสารproto

1

แนะนำฐานข้อมูลสารเคมีที่น่าสนใจ

5

บันทึกวิจัย ประเทคโนโลยีปุ่น เมื่อปี พ.ศ. 2496 ที่มีสาเหตุมาจากการกินปลาที่จับมาจากอ่าวมินามาตะซึ่งทะเลบริเวณนี้เป็นเปื้อนสารprotoที่ถูกปล่อยจากโรงงานอุตสาหกรรมผลิตสาร Acetaldehyde โดยผู้ป่วยมีอาการทางระบบประสาทส่วนกลาง เด็กๆ มีอาการพิการทางสมอง จากการเฝ้าติดตามพบว่า ระหว่างปี พ.ศ. 2496-2505 มีรายงานผู้ป่วยที่มีอาการคล้ายกันนี้ 11 ราย และเสียชีวิตในเวลาต่อมา 42 ราย นอกจากนั้นมีสัตว์ต่างๆ ที่อาศัยอยู่บริเวณดังกล่าวเสียชีวิตอีกเป็นจำนวนมาก จากเหตุการณ์ครั้งนี้ อาจถือได้ว่า เป็นการได้รับพิษสารprotoที่มีความรุนแรงมากที่สุด และเป็นข้อมูลที่แสดงให้เห็นว่า สารprotoมีการปนเปื้อนและสะสมในอาหารทะเลมาก จนเกิดอันตรายต่อสุขภาพผู้บริโภค

สำหรับประเทศไทยมีรายงานโรคพิษprotoค่อนข้างน้อย โดยมีรายงานครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ. 2496 โดยนายแพทย์ สมบัติ สุคนธพันธ์ รายงานผู้ป่วย 2 ราย (อายุ 30, 38 ปี) ได้รับสารprotoจากการรับประทานเพื่อหวังผลในการรักษาโรคที่เป็นอยู่ และเสียชีวิตในเวลาต่อมา 1 ราย ต่อมาไม่นานมีการรายงานโดยนายแพทย์ ภาสกร เกษมสุวรรณ อีก 1 ราย (หญิงอายุ 23 ปี) โดยใช้สารprotoเป็นยาคุมกำเนิด และจากการตรวจสอบข้อมูลจากการเฝ้าระวังทางระบบวิทยาพบว่า ระหว่างปี พ.ศ. 2538-2545 มีรายงานผู้ป่วยเพียง 1 รายเท่านั้น (พ.ศ. 2541) การวินิจฉัยโรคพิษสารprotoอาจทำได้ค่อนข้างยากเนื่องจากการได้รับพิษเพียงเล็กน้อย อาจแสดงอาการอุกมาได้ไม่ชัดเจน จึงทำให้การรายงานมีน้อย แต่อย่างไรก็ตาม ข้อมูลการศึกษาและการตรวจวิเคราะห์ด้านลึกลักษณะของprotoจะเป็นข้อมูลสำคัญอย่างหนึ่งที่จะบอกถึงความเสี่ยงในการได้รับสารproto ตัวอย่างเช่น กรณีการศึกษา ศ.ดร. เปิ่ยมศักดิ์ เมนะเศวต และคณะ ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการปนเปื้อนของสารproto

ในทะเลอ่าวไทย โดยใช้ปลาช่อนทะเลเป็นหลักฐานพิสูจน์การปนเปื้อนนั้น โดยการวิเคราะห์ความเข้มข้นของสารprotoในเนื้อปลาบริเวณครึ่งและหลังปลาช่อนที่เก็บตัวอย่างจากทะเลอ่าวไทยและอันดามัน โดยเฉพาะบริเวณอ่าวไทยได้เก็บตัวอย่างปลาจากบริเวณแท่นเจ้าก้าชธรรมชาติที่อยู่ห่างจากชายฝั่งทางภาคใต้ประมาณ 350 กิโลเมตร จำนวน 4 ชุด คือ 1. บริเวณแท่นเจ้าก้าชธรรมชาติ 2. บางแสร์ 3. ขนอม 4. ทะเล้อนdaman พบว่ามีค่าระดับความเข้มข้นสารprotoเท่ากับ 0.392, 0.095, 0.080, 0.077 มิลลิกรัม/กิโลกรัม ตามลำดับ ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความเข้มข้นของสารproto ในเนื้อปลา พบว่า ตัวอย่างปลาที่เก็บบริเวณแท่นเจ้าก้าชธรรมชาติกลายอ่าวไทย มีค่าสูงกว่าบริเวณอื่นๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จากผลการศึกษานี้ได้ชี้ให้เห็นว่า มีการปนเปื้อนและสะสมของสารprotoในปลาทะเล และปริมาณปนเปื้อนที่เพิ่มขึ้นของสารproto มีสาเหตุมาจากการของแท่นเจ้าก้าชธรรมชาติ กลายทะเลอ่าวไทย ซึ่งผลการศึกษาดังกล่าวจะเป็นข้อมูลที่สนับสนุนการปนเปื้อนของสารprotoในทุ่งทะเลได้ล้วนๆ

ลักษณะคุณสมบัติของสารproto

โลหะสีเงินเป็นของเหลวในอุณหภูมิปกติ ไม่ทำปฏิกิริยา กับอากาศ ออกซิเจน คาร์บอนไดออกไซด์ ในตัวสักดิ์ หรือแอมโมเนียม มีจุดเดือดที่ 356.90 องศาเซลเซียส จุดเยือกแข็ง -38.87 องศาเซลเซียส โดยปกติสารprotoมี 3 รูป คือ

(1) **Metallic mercury** เป็นprotoเหลว รูปแบบเดียวกับแม่เหล็ก เป็นprotoเมื่อมีอุณหภูมิสูง ใช้ในอุตสาหกรรมผลิตคลอรีน แยกทองคำและเงินจากนิโนโรบีมิเตอร์ แบตเตอรี่ การผลิตอุปกรณ์ไฟฟ้าต่างๆ เป็นต้น

(2) **Inorganic mercury** เกิดจากการรวมตัวของสารปรอทกับสารอื่น เช่น คลอริน ชัลเฟอร์ ออกซิเจน หรือเรียกว่าก็อกอย่างหนึ่งว่า เกลือปรอท ใช้ผสมทำเครื่องสำอาง ยาด้านม้าเรือ วัสดุที่ใช้อุดฟัน (Amalgam) สีทาบ้าน เป็นต้น

(3) **Organic mercury** ปรอทอินทรี ที่รู้จักกันดี คือ Methylmercury และ Ethylmercury เดิมใช้เป็นส่วนผสมของยาฆ่าแมลง เช่น ผสมในสี และในอุตสาหกรรมการผลิตยาต่างๆ เป็นต้น

การปนเปื้อนสารปรอทในสิ่งแวดล้อมและโอกาสเข้าสู่ร่างกายมนุษย์

สารปรอทที่ปนเปื้อนในอากาศ น้ำ และดิน มักมาจากการเผาไหม้ถ่านหิน 2 ประการ คือ จากการกระทำของมนุษย์และจากธรรมชาติ แต่ส่วนใหญ่มักพบว่าเกิดจากมนุษย์ พนบว่า ร้อยละ 80 เกิดจากการทำเหมืองปรอท การเผาไหม้เชื้อเพลิง การเผาขยะ ร้อยละ 15 เกิดจากขยะผลิตภัณฑ์ที่ใช้ตามบ้านเรือน เช่น แบตเตอรี่เก่า อุปกรณ์เครื่องใช้ไฟฟ้า เทอร์โมมิเตอร์ เป็นต้น และมีเพียงร้อยละ 5 เท่านั้น ที่มาจากการเผาไหม้ในโรงงานอุตสาหกรรม สารปรอทส่วนใหญ่ที่พบปนเปื้อนในสิ่งแวดล้อม มักอยู่ในรูป Metallic mercury และ Inorganic mercury compound สำหรับ Organic mercury (methylmercury) พนการปนเปื้อนและสะสมในห่วงโซ่อากาศ โดยปลาด้วยเส้นกานอาหารพวงแพลงตอนที่มีสารปรอทเจือปน ปรอทจะเข้าไปสะสมในเนื้อเยื่อ เมื่อปลาด้วยในญี่ปุ่นกินปลาด้วยเล็กปรอทก็จะเข้าไปสะสมในปลาด้วยในญี่ปุ่นด้วย ยิ่งปลาด้วยในญี่ปุ่นยิ่งเยื่อ เช่น ปลาalam ปลาโลมา ปลาวาฬฯ ฯ ก็ยิ่งมีโอกาสสะสมสารปรอทได้มาก ดังนั้นมีมนุษย์หรือสัตว์มารกินปลาดังกล่าว ก็จะได้รับสารปรอทเข้าไป

ในร่างกายด้วย ดังนั้นกรณีการกินหูฉลาม ก็อาจมีโอกาสที่จะได้รับสารปรอทได้มากเช่นกัน หากปลาฉลามนั้นอาศัยอยู่ในบริเวณทะเลที่มีค่าความเข้มข้นสารปรอทสูง

การเกิดพิษจากสารปรอท

สารปรอทเข้าสู่ร่างกายได้โดย ทางหายใจ การสัมผัสทางผิวนัง สารปรอทในรูปต่างๆ ไม่อาจเข้าสู่ร่างกายหรือถูกดูดซึมได้เหมือนกัน เช่น Metallic mercury ร้อยละ 80 ของไอปรอทที่หายใจเข้าไปในปอดจะเข้าสู่กระแสเลือด และส่วนต่างๆ ของร่างกายอย่างรวดเร็ว เช่น สมองและไต และสะสมในร่างกายได้เป็นหลักปlanderหรือลายเดือน เมื่ออยู่ในสมองจะสามารถเปลี่ยนรูปเป็น Inorganic mercury และสะสมอยู่เป็นเวลานาน ในหญิงตั้งครรภ์ สารปรอทสามารถผ่านทางรกทำอันตรายต่อทารกในครรภ์ได้ สำหรับปรอทอินทรี methylmercury สามารถดูดซึมได้ง่ายในระบบทางเดินอาหาร (ร้อยละ 95) ภายหลังจากการกินอาหารที่มีการปนเปื้อนสารปรอท methylmercury จะดูดซึมทางลำไส้ และผ่านเข้าสู่กระแสเลือดอย่างรวดเร็ว และไปสู่สมองและอวัยวะต่างๆ ของร่างกาย ปรอทอินทรีบางตัวสามารถเข้าสู่ร่างกายทางผิวนังได้เพียงส่วนน้อย สารปรอทที่เข้าสู่ร่างกายจะถูกขับออกทางปัสสาวะและอุจจาระ

อาการเกิดพิษจากสารปรอทมีความรุนแรงมากน้อย ขึ้นอยู่กับชนิดของปรอท ลักษณะการได้รับ และปริมาณความเข้มข้น การแสดงอาการจากการได้รับพิษของปรอทในรูปต่างๆ ก็จะแตกต่างกันด้วย การได้รับพิษจากการสูดดมไอของ metallic mercury และ organic mercury มักจะแสดงอาการความผิดปกติทางสมอง เช่น บุคลิกลักษณะเปลี่ยนแปลงไป ไม่คงที่

กล้ามเนื้อทำงานไม่ประสานกัน สูญเสียประสาทรับความรู้สึกและความจำ การได้ยินและการมองเห็นด้อยลง แต่อาการผิดปกติทางสมองดังกล่าวไม่พบในผู้ที่ได้รับพิษของ Inorganic mercury salts โดยทั่วไปการเกิดพิษมี 2 ลักษณะ คือ

(1) พิษเฉียบพลัน การได้รับสารปรอทในปริมาณมาก เช่น การสูดดมไอ Metallic mercury จะมีอาการ ไข้ หายใจลำบาก ปอดอักเสบ อาจมีอาการทางระบบทางเดินอาหารได้ เช่น คลื่นไส้อาเจียน ท้องเสีย มีแผลในปาก น้ำลายออกมาก มีอาการภาวะไตวายได้ และ Inorganic mercury มักพบอาการสมอง คลื่นไส้อาเจียน กระหายน้ำ ปวดท้อง ถ่ายอุจจาระเป็นเลือด ปัสสาวะน้อยลง ไตวาย และเสียชีวิตได้ง่าย สำหรับ organic mercury มักมีผลต่อระบบประสาทส่วนกลาง อาการชากระดูก เดินเท้าเคลื่อนไหวกล้ามเนื้อผิดปกติ เป็นต้น

(2) พิษเรื้อรัง เกิดจากการได้รับสารป्रอทเข้าไปสะสมในร่างกายที่จะน้อยเป็นระยะเวลานานจนเกิดพิษต่อระบบสมอง ไต ตับ ผิวหนัง และอื่นๆ โดยมีอาการต่างๆ เช่น การทรงตัวและการเดินผิดปกติ ลั่น รัก ปวดปลายมือปลายเท้า ปวดศีรษะ หงุดหงิด ขี้ลื้ม ประสาทนหลอน พันไมเกรนดูง่าย เนื้อก้มมีเส้นทึบสีน้ำเงิน เนื้อกบรวมและเลือดออกง่าย ภาวะชีด เลือดจาง มีอาการทางตับและไต เป็นต้น

อาการเกิดพิษจากสารปะอ๊อก ทำให้เกิดปัญหาที่รุนแรงในหญิงตั้งครรภ์ และในเด็ก โดยเข้าไปทำลายระบบประสาทของเด็ก ทำให้เด็กปัญญาอ่อน ความสามารถในการเรียนรู้ลดลง มีอาการชัก หูหนวก และตาบอดได้ ซึ่งอาการต่างๆ ที่เกิดขึ้น ยกต่อการรักษาให้คืนสู่ปกติได้ ดังนั้นสิ่งสำคัญที่สุด คือการป้องกันการได้รับสารปะอ๊อกเข้าสู่ร่างกาย

การป้องกันการได้รับสารพิษจากสารproto

1. หลักเลี้ยงการบริโภคปลาทีเดต้าในญี่ปุ่นมากๆ เป็นประจำ โดยเฉพาะอย่างยิ่งหนูนั้งตั้งครรภ์ และในเด็กเล็ก
  2. การใช้ปอร์ทวัตต์ได้ ควรระวังการแตกของปอร์ทถ้ามีการแตกหัก ปอร์ทร้าวนหลอกสามารถกระเดิดเป็นไปได้ ควรออกจากบริเวณนั้นทันที ให้กำจัดโดยส่วนผู้ปิดปากจมูก ใช้กระดาษแข็งภาดปอร์ทมารวมกัน และตักใส่ภาชนะหรือกระป่องที่มีน้ำรองรับไว้ มีฝาปิดมิดชิด และนำไปทิ้งในถังขยะอันตราย หากเป็นไปได้ควรเปลี่ยนมาใช้ปอร์ทวัตต์ได้แบบติดต่อ
  3. หากปอร์ทกระเด็นเข้าปาก ให้รับบัวนออก และไปพบแพทย์ทันที
  4. ในการทำงานที่เสี่ยงต่อการสัมผัสสารปอร์ทสถานประกอบกิจกรรมมีคำแนะนำและข้อปฏิบัติที่ปลอดภัยจากการสัมผัสสารปอร์ท และจัดหาเครื่องป้องกันตนเอง เสื้อผ้า ถุงมือ รองเท้า ห้องเปลี่ยนเสื้อผ้า ห้องอาบน้ำ ให้พนักงานด้วย
  5. เด็กที่อาศัยอยู่บ้าน อาจได้รับสารปอร์ทจากพ่อ แม่ และญาติ ที่ทำงานเกี่ยวข้องกับสารปอร์ท เช่นติดมากับ เสื้อผ้า ถุงเท้า รองเท้า และอื่นๆ ดังนั้นผู้ที่ทำงานดังกล่าว ควรทำความสะอาดร่างกายเปลี่ยนและทำความสะอาดเดื้อผ้า ก่อนกลับบ้านทุกครั้ง

จากข้อมูลความรู้ การศึกษาที่เกี่ยวข้องกับสารเคมีต่างๆ คงพอเป็นข้อมูลให้ท่านได้พิจารณาว่า เราเสียงดีจากการได้รับพิษจากสารประกอบที่อยู่รอบ ๆ ตัวเรามากน้อยแค่ไหน การกินหุ่นอาหารที่คิดว่าเป็นอาหารเลิศรสนั้น มีความปลอดภัยเพียงพอหรือไม่ คงยังไม่สายเกินไปที่จะหันกลับมาดูแลสุขภาพดูเองให้ปลอดภัยจากความเสียงดีจากการเกิดพิษสารประกอบ

ค่ามาตรฐานความปลอดภัยของสารปอท

ประกาศกระทรวงสาธารณสุข ฉบับที่ 98 (2529)
กำหนดให้

อาหารทะเลเม็ดสารปอทปนเปื้อน ได้ไม่เกิน 0.5 ppm. และปนเปื้อนในอาหารอื่นๆ ได้ไม่เกิน 0.02 ppm. ปนเปื้อนในน้ำได้ไม่เกิน 0.002 ppm. (ประกาศ ปี 2524)

EPA กำหนดครระดับสารปอท inorganic mercury ในน้ำแม่น้ำ ทะเลสาบ แหล่งน้ำต่างๆ ไม่เกิน 144 ppt.

กำหนดให้ค่าสูงสุดของ Methylmercury ที่ยอมให้มีได้ในอาหารทะเลไม่เกิน 1 ppm. กำหนดให้มีสารปอทปนเปื้อนในน้ำดื่ม ได้ไม่เกิน 2 ppb.

OSHA กำหนดให้
ระดับสารปอท (organic mercury) ในบรรยายกาศการทำงานได้ไม่เกิน 0.1 มิลลิกรัม/ลูกบาศก์เมตร
ระดับสารปอท (metallic mercury) ในบรรยายกาศการทำงานได้ไม่เกิน 0.05 มิลลิกรัม/ลูกบาศก์เมตร

เอกสารอ้างอิง

1. Agency for toxic substances and disease registry (ATSDR). Toxicological profile for mercury Atlanta, AG:U.S. Department of health and Human Service. Public Health Service. February 19, 1993.
2. Agency for toxic substances and disease registry (ATSDR). Toxicological profile for mercury Atlanta, GA:U.S. Department of health and Human Service. Public Health Service. 1999. Available from: <http://www.atsdr.cdc.gov/toxProfile/phs8916.html>.
3. กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม. การศึกษาวิจัยเรื่อง การปนเปื้อนสารปอทในทะเลอ่าวไทย. ค้นคว้าจาก: http://www.deqp.go.th/news-env/archive-news.asp?h_id.1284.
4. สราชุธ สุธรรมasa. พิษวิทยาเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมและชีวอนามัย (เอกสารประกอบการสอน) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมธิราช. พิมพ์ครั้งที่ 2 : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมธิราช: 2539.

แนะนำฐานข้อมูลสารเคมีที่นำเสนอใน

ภาครัฐ ทองไพรุร์
กลุ่มงานพัฒนาความปลอดภัยด้านเคมีวัตถุ
กองวิชาการ สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา

1. ATSDR ToxProfiles 2002

ATSDR ToxProfiles CD-ROM จัดทำขึ้นโดย Agency for Toxic Substances and Disease Registry (ATSDR), U.S. Department of Health &

Human Services ซึ่ง CD-ROM นี้ได้รวมรวมข้อมูลความเป็นพิษและผลข้างเคียงต่อสุขภาพของมนุษย์ที่เกิดจากสารเคมีอันตราย ประกอบด้วย 159 toxicological profiles และ 5 interaction profiles

เน้นในส่วนที่เกี่ยวกับพิชวิทยาและสุขภาพที่เกี่ยวข้องกับสารเคมี ดังนั้น ข้อมูลใน CD-ROM จะกล่าวถึงความเป็นพิษของสาร ระดับของการได้รับสารพิษในมนุษย์ ผลกระทบที่สำคัญต่อสุขภาพ โดย ATSDR และ U.S. Environmental Protection Agency (EPA) เป็นผู้จัดทำข้อมูลที่จำเป็นในการป้องกันผลกระทบของสารเคมีต่อสุขภาพของประชาชน

ในแต่ละแฟ้มข้อมูลจะประกอบด้วย

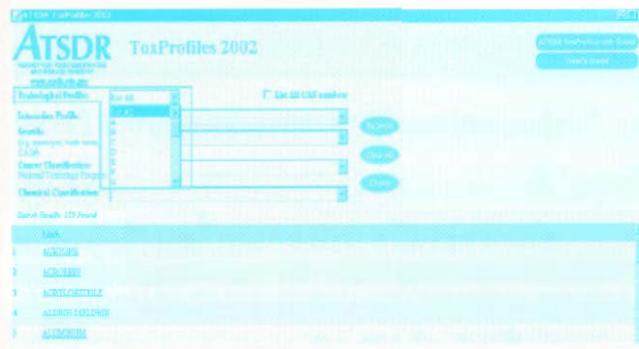
- การตรวจสอบบทสรุป และข้อมูลทางพิชวิทยาร่วมถึงการประเมินทางระบบวิทยาของสารเคมีอันตราย เพื่อให้ทราบถึงระดับของการได้รับสารพิษของมนุษย์ และผลกระทบต่อสุขภาพแบบเฉียบพลัน (acute) กึ่งเฉียบพลัน (subacute) และเรื้อรัง (chronic)

- การวิเคราะห์ว่าข้อมูลเกี่ยวกับผลกระทบต่อสุขภาพของสารเคมีแต่ละชนิดมีอยู่อย่างพอเพียง หรือไม่ หรือว่าอยู่ระหว่างการพัฒนาข้อมูลเพื่อทำความเสี่ยงของสารเคมีต่อสุขภาพ ทั้งในแบบเฉียบพลัน กึ่งเฉียบพลัน และเรื้อรัง

- การระบุการทดสอบทางพิชวิทยาที่จำเป็น เพื่อวิเคราะห์ชนิดหรือระดับของสารเคมีที่ได้รับ ซึ่งอาจก่อให้เกิดความเสี่ยงต่อสุขภาพของมนุษย์

เมื่อติดตั้งโปรแกรมแล้ว จะสามารถค้นหาข้อมูลสารเคมีหรือผลิตภัณฑ์ที่สนใจได้ โดยใช้ search engine ที่ผู้ใช้สามารถระบุชื่อสารเคมี, synonyms, CAS numbers และชื่อการค้า จากนั้นรายการที่ค้นหาจะเอามายังไฟล์ข้อมูล ซึ่งจะอยู่ในรูปของ PDF files ดังนั้นผู้ใช้จึงต้องทำการติดตั้งโปรแกรม Adobe Acrobat Reader ด้วย

หน้าจอของ search engine ประกอบด้วย Toxicological Profile, Interaction Profile, Search, Cancer Classification และ Chemical Classification ดังตัวอย่างตามภาพ

ผู้สนใจสามารถหาข้อมูลของฐานข้อมูลเพิ่มเติมได้ทางเว็บไซต์ <http://www.atsdr.cdc.gov> หากท่านต้องการใช้ฐานข้อมูล CD-ROM ของ ATSDR ToxProfile 2002 โปรดติดต่อกลุ่มงานพัฒนาความปลอดภัยด้านเคมีวัตถุ กองวิชาการ สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา

2. National Chemicals Management Profiles: A compilation of National Profiles Worldwide 1st Edition (2000)

CD-ROM นี้จัดทำขึ้นโดย United Nations Institute for Training and Research (UNITAR) เพื่อสนับสนุนความสนใจของประเทศต่างๆ ที่จะเข้าสู่ระบบฐานข้อมูลเกี่ยวกับ National Chemicals Management Profiles รวมทั้งให้หน่วยงานที่สนใจ

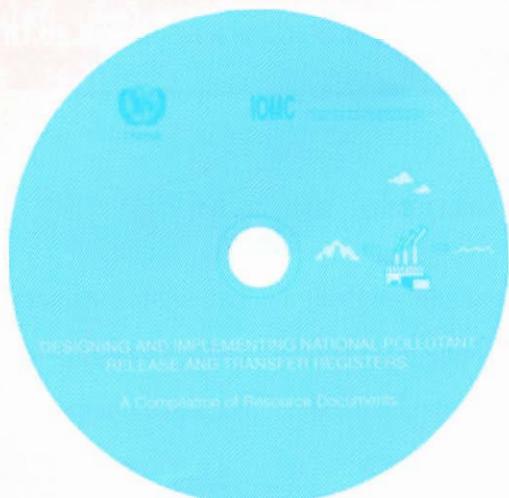
สามารถเข้าถึงข้อมูลเหล่านี้ได้ อันจะนำมาซึ่ง ประโยชน์สำหรับผู้ปฏิบัติงานด้านการจัดการสารเคมี และสนับสนุนให้ทุกประเทศจัดทำ National Profiles เพื่อใช้เผยแพร่การดำเนินงานด้านสารเคมีของประเทศ สู่ประชาคมโลก

CD-ROM ประกอบด้วย

- 30 National Chemicals Management Profiles จากประเทศต่างๆ ทั่วโลก
- ศูนย์ประสานการจัดทำ National Chemicals Management Profiles ใน 81 ประเทศทั่วโลก
- เอกสารชี้แจงโครงการของ UNITAR/IOMC ที่สนับสนุนการพัฒนา National Chemicals Management Profile
- สถานะของการจัดเตรียม National Chemicals Management Profile ของประเทศต่างๆ ทั่วโลก
- ข้อเสนอแนะระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับ National Chemicals Management Profiles

ทั้งนี้ ข้อมูลทั้งหมดใน CD-ROM ผู้สนใจสามารถเข้าไปอ่านได้ในเว็บไซต์ <http://www.unitar.org/cwm/homepage/c/NP/npcd.htm>

3. Designing and Implementing National Pollutant Release and Transfer Registers (PRTR): A Compilation of Resource Documents 1st Edition (2000)

CD-ROM นี้จัดทำขึ้นโดย UNITAR ร่วมกับ Inter-Organization Programme for the Sound Management of Chemicals (IOMC) / PRTR Coordinating Group เพื่อสนับสนุนความสนใจของประเทศต่างๆ ที่จะเข้าสู่ระบบฐานข้อมูลเกี่ยวกับ national PRTR initiatives รวมทั้งช่วยให้รัฐบาลและหน่วยงานที่สนใจตัดสินใจเลือกออกแบบระบบ PRTR แห่งชาติได้ ซึ่ง CD-ROM นี้เป็นเพียงจุดเริ่มต้นเท่านั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถติดต่อ UNITAR เพื่อจัดส่งเอกสารเกี่ยวกับ PRTR ในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ได้เพื่อนำไปกรอกรวมใน CD-ROM edition ต่อไป

CD-ROM ประกอบด้วย 250 เอกสาร ดังนี้

- กฎหมายเรื่อง PRTR และคำแนะนำเชิงนโยบาย
- เอกสารชี้แจงระหว่างประเทศเกี่ยวกับการกำหนดรูปแบบของ PRTR
- รายงานข้อมูลอย่างเป็นทางการเรื่อง PRTR แห่งชาติ
- เอกสารเรื่องการปล่อยมลพิษสู่สาธารณะที่จะรับรู้ และการประเมินผลข้อมูล
- เอกสารชี้แจงเกี่ยวกับการประมาณการปล่อยมลพิษ
- รายงานการประชุมระหว่างประเทศ การสัมมนาเชิงปฏิบัติการ และกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับ PRTR
- รายชื่อเว็บไซต์ที่เกี่ยวกับงาน PRTR
- ทั้งนี้ ข้อมูลทั้งหมดใน CD-ROM ผู้สนใจสามารถเข้าไปอ่านได้ในเว็บไซต์ <http://www.unitar.org/cwm/homepage/b/prtr/prtrcd.htm>

4. Occupational Safety and Health in Agriculture, Forestry and Livestock Rearing (2000)

CD-ROM นี้จัดทำขึ้นโดย International Labour Organization (ILO) โดยได้รวบรวมข้อมูลคำแนะนำทางวิชาการเกี่ยวกับมาตรการความปลอดภัยและสุขภาพในการจัดการกับอันตรายที่พบได้บ่อยในเกษตรกรรม ปศุสัตว์ และป่าไม้ เพื่อป้องกันผู้ประกอบอาชีพจากอันตรายที่อาจเกิดขึ้น

ข้อมูลใน CD-ROM ประกอบด้วย

- บทความต่างๆ เกี่ยวกับเกษตรกรรม ป่าไม้ และปศุสัตว์ จากสารานุกรมสุขภาพและความปลอดภัยจากการประกอบอาชีพของ ILO

- บทความของประเทคโนโลยี และองค์กรระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพและความปลอดภัยของผู้ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ป่าไม้ และปศุสัตว์

- ILO Codes of Practice และคู่มือเกี่ยวกับการป่าไม้และเกษตรกรรม รวมทั้งหัวข้อที่เกี่ยวกับสารเคมีและ ergonomics ที่มีความสำคัญต่อสุขภาพและความปลอดภัยในการประกอบอาชีพเหล่านี้

- International Chemical Safety Cards (ICSC) เกี่ยวกับเคมี โดยจัดสรรตามลำดับอักษรตาม Chemical Abstracts Service Registry Number และตามความเสี่ยงของสารเคมีนั้นๆ

- ภาพเคลื่อนไหว 3 มิติ เกี่ยวกับความปลอดภัยของการใช้รถแทรกเตอร์และวิธีการเกี่ยวกับความปลอดภัยในการปฏิบัติงานป่าไม้

รูปภาพ รูปวัสดุ ตาราง และกราฟต่างๆ เกี่ยวกับสุขภาพและความปลอดภัยในการประกอบอาชีพ

ทั้งนี้ ข้อมูลทั้งหมดใน CD-ROM ผู้สนใจสามารถเข้าไปอ่านได้ในเว็บไซต์ <http://turva.me.tut.fi/iloagri/covers/main.htm>

**เขียนส่วนบทความ ข้อเสนอแนะ คำถ้า บอกรับเป็นสมาชิก หรือยื่นเอกสารที่
กลุ่มงานพัฒนาความปลอดภัยด้านเคมีวัตถุ (IPCS) ขั้น 4 สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา
โทร. 0-2590-7286, 0-2590-7021 โทรสาร. 0-2590-7287 ✉ tcsnet@moph.go.th**

**คณะบรณฑิการ
ที่ปรึกษา นพ.วิชัย ใจกวัฒน และ นพ.บุญชัย สมบูรณ์สุข**

นพ.วิชัย พูลเจริญ

นางเยาวลักษณ์ เพชรวัตน์

นางจันทน์ จิตเทparากษ์

ดร.ทรงศักดิ์ ศรีอ่อนชาต

นพ.สุวิทย์ วิบูลผลประเสริฐ

นางนิตยา นาหาด

นพ.ณรงค์ศักดิ์ อังคงสุวพลา

ดร.จากรุพงษ์ บุญ-หลง

นายอธิระศักดิ์ พงศ์พาไกร

นพ.ศุภชัย รัตน์มณีอัคร

พญ.จิรพร เกตุปรีชาสวัสดิ์

น.ส.อมรา วงศ์พุทธพิทักษ์

น.ส.พรพิค คลิขุรุท

น.ส.อรุศ คงพานิช

น.ส.ธุตima จำเมกรกุล

น.ส.ภาณุญา มีมั่งคั่ง